

32003L0054

L 176/37

EUROPOS SĄJUNGOS OFICIALUSIS LEIDINYS

2003 7 15

EUROPOS PARLAMENTO IR TARYBOS DIREKTYVA 2003/54/EB

2003 m. birželio 26 d.

dėl elektros energijos vidaus rinkos bendrųjų taisyklių, panaikinanti Direktyvą 96/92/EB

EUROPOS PARLAMENTAS IR EUROPOS SĄJUNGOS TARYBA,

atsižvelgdami į Europos bendrijos steigimo sutartį, ypač į jos 47 straipsnio 2 dalį, 55 ir 95 straipsnius,

atsižvelgdami į Komisijos pasiūlymus ⁽¹⁾,atsižvelgdami į Europos ekonomikos ir socialinių reikalų komiteto nuomonę ⁽²⁾,

pasikonsultavę su Regionų komitetu,

laikydami si Sutarties 251 straipsnyje nustatytos tvarkos ⁽³⁾,

kadangi:

(1) 1996 m. gruodžio 19 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 96/92/EB dėl elektros energijos vidaus rinkos bendrųjų taisyklių ⁽⁴⁾ ženkliai prisidėjo prie elektros energijos vidaus rinkos kūrimo.

(2) Šios direktyvos taikymo patirtis parodė naudą, kurią gali teikti elektros energijos vidaus rinka, atsižvelgiant į efektyvumo padidėjimą, kainos sumažinimą, aukštesnius aptarnavimo standartus ir padidintą konkurencingumą. Tačiau išliko didelių trūkumų ir galimybių pagerinti rinkos veikimą, ypač reikia priimti konkrečias nuostatas, užtikrinančias vienodas elektros energijos gamybos sąlygas bei mažinančių dominavimo rinkoje ir agresyvaus pobūdžio veiklos riziką, taip pat užtikrinančių nediskriminacinius perdavimo ir paskirstymo tarifus, kai galimybė prisijungti prie tinklo suteikiama taikant tarifus, paskelbtus iki jų įsigaliojimo, bei garantuojančių smulkių ir pažeidžiamų vartotojų teisių apsaugą ir informacijos apie elektros energijos gamybai naudojamų energijos šaltinius atskleidimą, įskaitant nuorodas į šaltinius, kai taikoma, pateikiančius informacijos apie jų poveikį aplinkai.

(3) 2000 m. kovo 23–24 d. Lisabonoje įvykusio susitikimo metu Europos Vadovų Taryba paragino imtis skubių darbų, kad būtų baigta kurti elektros energijos ir dujų sektorių vidaus rinka, ir paspartinti šių sektorių liberalizavimą, siekiant sukurti pilnai veikiančią vidaus rinką. 2000 m. liepos 6 d. rezoliucija dėl Komisijos antrosios ataskaitos apie elektros energijos rinkų liberalizavimo padėtį, Europos Parlamentas paprašė Komisijos nustatyti išsamų grafiką, kurio laikantis bus įgyvendinami tiksliai apibrėžti tikslai, palaipsniui, tačiau pilnai liberalizuojant elektros energijos rinką.

(4) Laisvės, kurios Europos piliečiams garantuojamos Sutartimi, t. y. laisvas prekių judėjimas, laisvė teikti paslaugas ir įsisteigimo laisvė, galimos tik visiškai atviros rinkos sąlygomis, kai vartotojams suteikiama galimybė laisvai rinktis savo tiekėjus, o tiekėjams – laisvai tiekti savo vartotojams.

(5) Pagrindinės kliūtys, trukdančios sukurti pilnai veikiančią ir konkurencingą vidaus rinką, be kitų dalykų, yra problemos, susijusios su galimybe prisijungti prie tinklo, tarifų nustatymo klausimai ir valstybių narių rinkų atvėrimo laipsnių skirtumai.

(6) Kad veiktų konkurencija, prisijungimas prie tinklo turi būti nediskriminacinis, skaidrus ir nustatyta tinkama kaina.

(7) Siekiant užbaigti elektros energijos vidaus rinką kūrimą, labai svarbu užtikrinti nediskriminuojančią prieigą prie perdavimo ar paskirstymo sistemų operatoriaus tinklo. Perdavimo ar paskirstymo sistemos operatorius gali būti sudarytas iš vienos ar kelių įmonių.

(8) Siekiant užtikrinti, kad prieiga prie tinklo būtų suteikiama veiksmingai ir nediskriminuojant, reikia, kad perdavimo ir paskirstymo sistemų eksploatavimą atliktų atskiri juridiniai asmenys, esant vertikalios integracijos įmonėms. Reikia, kad Komisija įvertintų lygiaverčio poveikio priemones, kurias valstybės narės yra parengusios, siekdamos įvykdyti šį reikalavimą, ir, tam tikrais atvejais, pateikti pasiūlymus dėl šios direktyvos pakeitimų. Taip pat reikia, kad perdavimo ir paskirstymo sistemų operatoriai turėtų efektyvias sprendimų priėmimo teises, kiek tai susiję su turtu, kuris būtinas tinklų priežiūrai, eksploatavimui ir plėtrai, kai tas turtas priklauso ir yra eksploatuojamas vertikalios integracijos įmonių. Būtina garantuoti paskirstymo sistemų operatorių ir perdavimo sistemų operatorių savarankiškumą, ypač atsižvelgiant į jų elektros energijos gamybos ir tiekimo interesus. Todėl reikia sukurti savarankiškas valdymo

⁽¹⁾ OL C 240 E, 2001 8 28, p. 60 ir OL C 227 E, 2002 9 24, p. 393.

⁽²⁾ OL C 36, 2002 2 8, p. 10.

⁽³⁾ 2002 m. kovo 13 d. pareikšta Europos Parlamento nuomonė (OL C 47 E, 2003 2 27, p. 350), 2003 m. vasario 3 d. Tarybos bendroji pozicija (OL C 50 E, 2003 3 4, p. 15) ir 2003 m. birželio 4 d. Europos Parlamento sprendimas (dar nepaskelbtas Oficialiajame leidinyje).

⁽⁴⁾ OL L 27, 1997 1 30, p. 20.

struktūras, tarp paskirstymo sistemos operatorių ir paskirstymo sistemos operatorių ir elektros energijos gamybos (tiekimu) bendrovių.

Tačiau svarbu skirti teisėtą atskyrimą ir nuosavybės atskyrimą. Teisėtas atskyrimas nereiškia, kad keičiasi turto savininkas, niekas nedraudžia taikyti panašias ar identiškąs įdarbinimo sąlygas, kurios taikomos visose vertikalios integracijos įmonėse. Tačiau organizacinėmis priemonėmis, susijusiomis su sprendimus priimančių atsakingųjų asmenų savarankiškumu, reikia užtikrinti nediskriminacinį sprendimų priėmimo procesą.

- (9) Mažoms sistemoms papildomas paslaugas gali teikti perdavimo sistemų operatoriai (PSO), sujungti su mažomis sistemomis.
- (10) Nors šioje direktyvoje nekalbama apie nuosavybės klausimus, reikia turėti omeny, kad kai įmonė, savo teisiniu statusu besiskirianti nuo elektros energijos gamybos ir (arba) tiekimu veikla užsiimančių įmonių, užsiima perdavimu ar paskirstymu, paskirtojo sistemos operatoriaus funkcijas gali atlikti ta pati įmonė, kuri yra infrastruktūros savininkė.
- (11) Siekiant išvengti neproporcingos finansinės ir administracinės naštos mažoms paskirstymo bendrovėms, valstybėms narėms reikia suteikti galimybę, jei būtina, atleisti šias bendroves nuo teisinių reikalavimų taikyti paskirstymo atskyrimą.
- (12) Dėl leidimų išdavymo tvarkos neturėtų atsirasti administracinės naštos, kuri būtų neproporcinga elektros energijos gamintojų dydžiui ir potencialiam poveikiui.
- (13) Reikia imtis papildomų priemonių, užtikrinančių skaidrius ir nediskriminuojančius prieigos prie tinklo tarifus. Šie tarifai visiems sistemos vartotojams turi būti taikomi nediskriminuojant.
- (14) Siekiant palengvinti valstybėje narėje įsteigta elektros energijos įmonei sudaryti elektros energijos tiekimu sutartis su kitoje valstybėje narėje esančiais reikalavimus atitinkančiais vartotojais, valstybės narės ir, tam tikrais atvejais, nacionalinės reguliavimo institucijos turi visoje vidaus rinkoje siekti vienodesnių sąlygų bei vienodo reikalavimų atitikimo laipsnio.

- (15) Veiksmingo reguliavimo, kurį atlieka viena ar kelios nacionalinės reguliavimo institucijos, buvimas yra svarbus veiksnys, garantuojant nediskriminacines prieigos prie tinklo sąlygas. Valstybės narės nustato reguliavimo institucijų funkcijas, kompetenciją ir administracines galias. Svarbu, kad visose valstybėse narėse veikiančios reguliavimo institucijos turėtų vienodą minimalią kompetencijos sritį. Šios institucijos turi būti kompetentingos nustatyti ar patvirtinti tarifus arba bent metodikas, kuriomis remiantis apskaičiuojami perdavimo ir paskirstymo tarifai. Siekiant išvengti netikslumo ir brangiai kainuojančių ir daug laiko užimančių ginčų, šiuos tarifus reikia paskelbti iki jų įsigaliojimo.
- (16) Komisija yra išreiškusi savo ketinimą sudaryti Europos elektros energijos ir dujų reguliavimo grupę, kuri veiks kaip atitinkamas patariamasis mechanizmas, skatinantis nacionalinių reguliavimo institucijų bendradarbiavimą ir koordinavimą, siekiant skatinti elektros energijos ir dujų vidaus rinkos formavimąsi, bei prisidėti prie to, kad visose valstybėse narėse būtų nuosekliai taikomos 2003 m. birželio 26 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyvos 2003/55/EB dėl gamtinių dujų vidaus rinkos bendrųjų taisyklių ⁽¹⁾ bei 2003 m. birželio 26 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamento (EB) Nr. 1228/2003 dėl prieigos prie tarpvalstybinių elektros mainų tinklo sąlygų ⁽²⁾ nuostatos.
- (17) Siekiant visiems rinkos dalyviams, taip pat ir naujai patenkantiems, užtikrinti veiksmingą rinkos prieinamumą, būtini nediskriminaciniai ir išlaidas atspindintys balansuojantys mechanizmai. Kai tik elektros energijos rinka tampa pakankamai likvidi, tai pasiekama, suformuojant skaidrius, rinkos pagrindu veikiančius elektros energijos tiekimu ir pirkimo mechanizmus, reikalingus atsižvelgiant į subalansavimo reikalavimus. Kai šios likvidžios rinkos nėra, nacionalinės reguliavimo institucijos turi atlikti aktyvų vaidmenį užtikrinant, kad balansuojantys tarifai būtų nediskriminaciniai ir atspindėtų išlaidas. Tuo pat metu turi būti numatytos tam tikros lengvatos, siekiant subalansuoti elektros energijos sąnaudas ir pardavimą bei nesukelti pavojaus sistemai.
- (18) Nacionalinėms reguliavimo institucijoms turi būti suteikta teisė nustatyti ar patvirtinti tarifus arba metodikas, kuriomis remiantis apskaičiuojami tarifai, atsižvelgiant į perdavimo sistemos operatoriaus ar paskirstymo sistemos operatoriaus (-ių) pasiūlymą, arba į pasiūlymą, dėl kurio susitarė šis (šie) operatorius (-iai) ir tinklo vartotojai. Atlikdamos šiuos uždavinius, nacionalinės reguliavimo institucijos turi užtikrinti, kad perdavimo ir paskirstymo tarifai būtų nediskriminaciniai ir atspindintys išlaidas, ir turėtų

⁽¹⁾ OL L 176, 2003 7 15, p. 57.

⁽²⁾ OL L 176, 2003 7 15, p. 1.

- atsižvelgti į ilgalaikes, ribines ir išvengtas tinklo išlaidas dėl energijos gamybos paskirstymo ir paklausos valdymo priemonių.
- (19) Visai Bendrijos pramonei ir prekybai, įskaitant mažąsias ir vidutines įmones, bei visiems Bendrijos piliečiams, kurie naudojami vidaus rinkos teikiama ekonomine nauda, taip pat turi būti užtikrintas aukštas vartotojų apsaugos laipsnis; siekiant užtikrinti teisingumą, konkurenciją ir (netiesiogiai) darbo vietų kūrimą, visų pirma namų ūkiams ir, kai valstybės narės mano, kad to reikia, – mažosioms įmonėms turi būti sudaryta galimybė naudotis viešųjų paslaugų garantijomis, ypač atsižvelgiant į tiekimo saugumą ir pagrįstus tarifus.
- (20) Elektros energijos vartotojams reikia užtikrinti galimybę laisvai pasirinkti tiekėją. Nežiūrint į tai, baigiant kurti elektros energijos vidaus rinką, reikia taikyti įgyvendinimo etapis metodą, kad pramonė galėtų prisitaikyti ir įdiegti atitinkamas priemones bei sistemas, saugančias vartotojų interesus ir garantuojančias jiems faktinę ir veiksmingą teisę pasirinkti tiekėją.
- (21) Laipsniškas rinkos atvėrimas visiškai konkurencijai turi kuo greičiau panaikinti skirtumus tarp valstybių narių. Reikia užtikrinti šios direktyvos įgyvendinimo skaidrumą ir tikrumą.
- (22) Siekdamas užtikrinti konkurenciją elektros energijos gamybos rinkoje, beveik visos valstybės narės pasirinko viešą leidimų išdavimo tvarką. Tačiau reikia, kad valstybės narės užtikrintų galimybę didinti tiekimo saugumą, taikant konkurso ar lygiavertę tvarką, kai, taikant šią leidimų išdavimo tvarką, nesukuriami pakankami elektros energijos gamybos pajėgumai. Siekiant apsaugoti aplinką ir skatinti naujų technologijų plėtrą, valstybėms narėms reikia suteikti galimybę remiantis paskelbtais kriterijais rengti naujų pajėgumų konkursus. Nauji pajėgumai, *inter alia*, apima atsinaujinančius energijos šaltinius bei tuo pačiu metu šilumą ir elektros energiją gaminančius šaltinius (CHP).
- (23) Siekiant užtikrinti tiekimo saugumą, skirtingose valstybėse narėse reikia stebėti pasiūlos ir paklausos pusiausvyrą; remiantis stebėjimų rezultatais, reikia teikti ataskaitas apie padėtį Bendrijos mastu, atsižvelgiant į regionų tinklų sujungimo pajėgumus. Toks stebėjimas turėtų būti atliktas prieš pakankamą laiką, kad būtų galima imtis atitinkamų priemonių, kai tiekimo saugumui iškyla grėsmė. Būtinis tinklo infrastruktūros, įskaitant tinklų sujungimo pajėgumus, statyba ir priežiūra turėtų prisidėti prie stabilios aprūpinimo elektros energija užtikrinimo. Būtinis tinklo infrastruktūros, įskaitant tinklų sujungimo pajėgumus ir decentralizuotą elektros energijos gamybą, priežiūra ir statyba yra svarbūs veiksniai užtikrinant stabilų elektros energijos tiekimą.
- (24) Valstybės narės turi užtikrinti, kad namų ūkių vartotojams ir, kai valstybės narės mano, kad to reikia, – mažosioms įmonėms būtų suteikta teisė gauti konkrečios kokybės elektros energiją už aiškiai palyginamą, skaidrią ir protingą kainą. Siekiant užtikrinti Bendrijoje aukštų viešųjų paslaugų standartų išlaikymą, Komisijai reikia periodiškai pranešti apie visas priemones, kurių imasi valstybės narės, įgyvendindamos šios direktyvos tikslus. Komisija turi periodiškai skelbti ataskaitą, analizuojančią priemones, kurių imtasi nacionaliniu mastu, kuriomis siekiama įgyvendinti viešųjų paslaugų tikslus, ir palyginančią jų veiksmingumą, siekiant pateikti rekomendacijas dėl priemonių, kurių reikėtų imtis nacionaliniu mastu aukštiems viešųjų paslaugų standartams pasiekti. Valstybės narės turėtų imtis būtinų priemonių, kuriomis elektros energijos vidaus rinkoje būtų apsaugoti pažeidžiami vartotojai. Tokios priemonės gali skirtis, atsižvelgiant į ypatingas aplinkybes atitinkamose valstybėse narėse, tai gali būti specifinės priemonės, susijusios su elektros energijos sąskaitų apmokėjimu, ar bendresnės priemonės, kurių imamasi socialinės apsaugos sistemoje. Kai universaliosios paslaugos taip pat teikiamos mažosioms įmonėms, priemonės, užtikrinančios universalijų paslaugų teikimą namų ūkiams ir mažosioms įmonėms gali skirtis.
- (25) Komisija yra išreiškusi savo ketinimą imtis iniciatyvų, ypač susijusių su nuostatos ženklinti etiketėmis taikymo sritimi, būtent – su būdu, kuriuo informaciją apie poveikį aplinkai, kurį daro bent CO₂ teršalai ir elektros gamybos iš įvairių šaltinių radioaktyviosios atliekos, visoje Europos Sąjungoje būtų galima teikti viešai, lengvai pasiekiamą ir palyginamą forma, bei su priemonių, kurių imasi valstybės narės, siekdamas kontroliuoti tiekėjų pateikiamos informacijos tikslumą, racionalizavimo būdu.
- (26) Viešųjų paslaugų reikalavimų laikymasis yra pagrindinis šios direktyvos reikalavimas, todėl šioje direktyvoje svarbu pateikti bendras minimalias normas, kurių turi laikytis visos valstybės narės, atsižvelgiant į vartotojų apsaugos, tiekimo saugumo, aplinkos apsaugos ir lygiavertės konkurencijos laipsnio užtikrinimo visose valstybėse narėse tikslus. Svarbu, kad viešųjų paslaugų reikalavimus būtų galima aiškinti nacionaliniu pagrindu, atsižvelgiant į nacionalines aplinkybes ir laikantis Bendrijos teisės.

- (27) Valstybės narės gali paskirti tiekėją, į kurį galima kreiptis kraštutiniu atveju. Šiuo tiekėju gali būti vertikalios integracijos įmonės, kuri atlieka ir paskirstymo funkcijas, pardavimų padalinys, su sąlyga, kad ta įmonė atitinka šia direktyva nustatytus atskyrimo reikalavimus.
- (28) Priemonės, kurias valstybės narės įgyvendinama, siekdamas socialinės ir ekonominės sanglaudos tikslų, gali apimti atitinkamų ekonominių lengvatų taikymą, tam tikrais atvejais – panaudojant visas turimas nacionalines ir Bendrijos priemones. Tarp šių priemonių gali būti atsakomybės mechanizmai, kad būtų garantuotos būtinos investicijos.
- (29) Tiek, kiek priemonės, kurių imasi valstybės narės, vykdydamos viešųjų paslaugų įpareigojimus, sudaro valstybės pagalbą pagal Sutarties 87 straipsnio 1 dalį, pagal Sutarties 88 straipsnio 3 dalį apie jas reikia pranešti Komisijai.
- (30) Išaiškėjus, kad reikalavimas pranešti Komisijai apie bet kokią atsisakymą išduoti leidimą statyti naujus elektros gamybos pajėgumus yra bereikalinga administracinė našta, todėl jį reikia panaikinti.
- (31) Kadangi valstybės narės pavieniui negali pakankamai pasiekti siūlomų veiksmų tikslo, t. y. sukurti pilnai veikiančios elektros energijos vidaus rinkos, kurioje užtikrinama sąžininga konkurencija, todėl dėl veiksmų apimties ir poveikio šį tikslą galima geriau pasiekti Bendrijos mastu, Bendrija gali patvirtinti priemones, laikydamosi Sutarties 5 straipsnyje nustatyto subsidarumo principo. Laikantis tame straipsnyje nustatyto proporcingumo principo, šia direktyva nesiekama daugiau nei būtina tam tikslui pasiekti.
- (32) Atsižvelgiant į patirtį, įgytą taikant 1990 m. spalio 29 d. Tarybos direktyvą 90/547/EEB dėl elektros energijos tranzito elektros perdavimo tinklais ⁽¹⁾, reikia imtis priemonių, užtikrinančių vienodus ir nediskriminuojančius prieigos prie perdavimo tinklų, perduodant elektros energiją tarp valstybių narių, įskaitant tarpvalstybinį perdavimą, režimus. Siekiant užtikrinti vienodas prieigos prie elektros tinklų sąlygas, taip pat tranzito atveju, tą direktyvą reikia panaikinti.
- (33) Atsižvelgiant į daromų Direktyvos 96/92/EB pakeitimų taikymo sritį, siekiant aiškumo ir racionalumo, reikia pakeisti atitinkamas nuostatas.
- (34) Šia direktyva gerbiamos pagrindinės teisės ir laikomasi principų, pripažintų pirmiausia Europos Sąjungos pagrindinių teisių chartijoje,

PRIĖMĖ ŠIĄ DIREKTYVĄ:

I SKYRIUS

TAIKYMO SRITIS IR SĄVOKOS

1 straipsnis

Taikymo sritis

Šia direktyva nustatomos bendros elektros energijos gamybos, perdavimo, paskirstymo ir tiekimo taisyklės. Joje nustatomos taisyklės, reglamentuojančios elektros energijos sektoriaus organizavimą ir funkcionavimą, patekimą į rinką, kriterijus ir tvarką, pagal kurią skelbiami konkursai, suteikiami leidimai ir eksploatuojamos sistemos.

2 straipsnis

Sąvokos

Šioje direktyvoje:

- 1) „gamyba“ – tai elektros energijos gamyba;
- 2) „gamintojas“ – tai elektros energiją gaminantis fizinis ar juridinis asmuo;
- 3) „perdavimas“ – tai elektros energijos transportavimas ypač aukštos ir labai aukštos įtampos tinklų sujungimo sistema, siekiant pristatyti ją galutiniam vartotojui ar paskirstytojams, išskyrus tiekimą;
- 4) „perdavimo sistemos operatorius“ – tai fizinis ar juridinis asmuo, atsakingas už perdavimo sistemos eksploatavimą ir techninės priežiūros užtikrinimą, o, kai būtina – ir už jos plėtrą konkrečioje vietovėje, bei, tam tikrais atvejais, už jos sujungimą su kitomis sistemomis, bei už tai, kad būtų užtikrintos sistemos ilgalaikės galimybės atsakyti į pagrįstą elektros energijos perdavimo paklausą;
- 5) „paskirstymas“ – tai elektros energijos transportavimas labai aukštos, aukštos ir nelabai aukštos įtampos paskirstymo sistemomis, siekiant pristatyti jas vartotojams, išskyrus tiekimą;
- 6) „paskirstymo sistemos operatorius“ – tai fizinis ar juridinis asmuo, atsakingas už paskirstymo sistemos eksploatavimą ir techninės priežiūros užtikrinimą, o, kai būtina – ir už jos plėtrą konkrečioje vietovėje, bei, tam tikrais atvejais, už jos sujungimą su kitomis sistemomis, bei už tai, kad būtų užtikrintos sistemos ilgalaikės galimybės atsakyti į pagrįstą elektros energijos paskirstymo paklausą;
- 7) „vartotojai“ – tai elektros energijos didmenininkai ir galutiniai vartotojai;
- 8) „didmeniniai vartotojai“ – tai bet kurie fiziniai ar juridiniai asmenys, perkantys elektros energiją, turėdami tikslą ją perduoti sistemoje, kurioje jie įsisteigę, ribose ar už jos ribų;

⁽¹⁾ OL L 313, 1990 11 13, p. 30. Direktyva su paskutiniais pakeitimais, padarytais Komisijos direktyva 98/75/EB (OL L 276, 1998 10 13, p. 9).

- 9) „galutiniai vartotojai“ – tai vartotojai, perkantys elektros energiją savo asmeniniam vartojimui;
- 10) „namų ūkio vartotojai“ – tai elektros energijos vartotojai, perkantys elektros energiją savo namų ūkio vartojimui, išskyrus komercinę ar profesinę veiklą;
- 11) „ne namų ūkio vartotojai“ – tai bet kurie fiziniai ar juridiniai asmenys, perkantys elektros energiją ne savo namų ūkio vartojimui, įskaitant gamintojus ir didmeninius vartotojus;
- 12) „reikalavimus atitinkantys vartotojai“ – tai vartotojai, kurie gali pirkti elektros energiją iš jų pasirinkto tiekėjo, kaip minima šios direktyvos 21 straipsnyje;
- 13) „jungiamosios linijos“ – tai elektros energijos sistemas jungiantys įrenginiai;
- 14) „jungtinė sistema“ – tai kelios perdavimo ir paskirstymo sistemos, sujungtos viena ar daugiau jungiamųjų linijų;
- 15) „tiesioginė linija“ – tai elektros energijos linija, jungianti atskirą gamybos vietą su atskiru vartotoju, arba elektros energijos linija, jungianti elektros energijos gamintoją ir elektros energijos tiekimo įmonę, tiesiogiai aprūpinančią elektros energija nuosavas patalpas, dukterines įmones ir reikalavimus atitinkančius vartotojus;
- 16) „ekonominė pirmumo teisė“ – tai elektros energijos tiekimo šaltinių klasifikavimas pagal ekonominius kriterijus;
- 17) „papildomos paslaugos“ – tai visos paslaugos, būtinos perdavimo ir paskirstymo sistemai eksploatuoti;
- 18) „sistemos vartotojai“ – tai bet kurie fiziniai ar juridiniai asmenys, tiekiantis elektros energiją arba kuriems ji tiekama perdavimo ar paskirstymo sistema;
- 19) „tiekimas“ – tai elektros energijos tiekimas, įskaitant jos perdavimą vartotojams;
- 20) „integruota elektros energijos įmonė“ – tai vertikalios ar horizontalios integracijos įmonė;
- 21) „vertikalios integracijos įmonė“ – tai įmonė ar grupė šių įmonių, kurių tarpusavio santykiai apibrėžti 1989 m. gruodžio 21 d. Tarybos reglamento (EEB) Nr. 4064/89 dėl įmonių koncentracijos kontrolės⁽¹⁾ 3 straipsnio 3 dalyje, kai ta įmonė (grupė) atlieka bent vieną iš perdavimo ar paskirstymo funkcijų, ir bent vieną iš elektros energijos gamybos ar tiekimo funkcijų;
- 22) „susijusios įmonės“ – tai įmonės, kaip apibrėžta 1983 m. birželio 13 d. Septintosios Tarybos direktyvos 83/349/EEB, pagrįstos Sutarties 44 straipsnio 2 dalies g punktu (*), dėl konsoliduotos finansinės atskaitomybės⁽²⁾, 41 straipsnyje, ir (arba) asocijuotos įmonės, kaip apibrėžta minėtos direktyvos 33 straipsnio 1 dalyje, ir (arba) įmonės, priklausančios tiems patiems akcininkams;
- 23) „horizontalios integracijos įmonė“ – tai įmonė, atliekanti mažiausiai vieną šių funkcijų: gamybą pardavimui arba elektros energijos perdavimą ar paskirstymą arba elektros energijos tiekimą, ir užsiimanti kita, su elektros energija nesusijusia veikla.
- 24) „konkurso tvarka“ – tai tvarka, kuri apima planuojamus papildomus poreikius ir keistinus pajėgumus naudojant naujus ar turimus gamybos pajėgumus;
- 25) „ilgalaikis planavimas“ – tai ilgalaikių investicijų į gamybos ir perdavimo pajėgumus poreikio planavimas, siekiant atsakyti į sistemos elektros energijos paklausą ir užtikrinti tiekimą vartotojams;
- 26) „maža atskira sistema“ – tai bet kuri sistema, 1996 metais suvartojusi mažiau kaip 3 000 GWh, kai mažiau kaip 5 % per metus suvartotos energijos gaunama sujungiant su kitomis sistemomis;
- 27) „atskira mikrosistema“ – tai bet kuri sistema, 1996 metais suvartojusi mažiau kaip 500 GWh, kai nėra sujungiama su kitomis sistemomis;
- 28) „sauga“ – tai aprūpinimo elektros energija bei jos tiekimo saugumas ir techninė sauga;
- 29) „energijos gamybos paskirstymo ir paklausos valdymas“ – tai visuotinis ar integruotas būdas, kuriuo siekiama daryti poveikį elektros energijos suvartojimo apimčiai ir paskirstymui, atsižvelgiant į laiką, ir taip sumažinti pirminį energijos suvartojimą bei didžiausius apkrovimus, teikiant pirmenybę ne investicijoms į elektros energijos gamybos pajėgumų didinimą, o investicijoms į energijos taupymo ar kitas priemones, tokias kaip nutraukiamo tiekimo sutartys, jei pastarosios priemonės yra veiksmingiausios ir naudingiausios, atsižvelgiant į teigiamą poveikį aplinkai, kuris atsiranda sumažėjus energijos suvartojimui, bei su tuo susijusius tiekimo saugumo ir paskirstymo išlaidų aspektus;

(¹) OL L 395, 1989 12 30, p. 1. Reglamentas su paskutiniais pakeitimais, padarytais Reglamentu (EB) Nr. 1310/97 (OL L 180, 1997 7 9, p. 1).

(*) Direktyvos 83/349/EEB pavadinimas buvo pakeistas, atsižvelgiant į Europos bendrijos steigimo sutarties straipsnių numeravimo pakeitimus pagal Amsterdamo sutarties 12 straipsnį; pirminė nuoroda buvo į 54 straipsnio 3 dalies g punktą.

(²) OL L 193, 1983 7 18, p. 1. Direktyva su paskutiniais pakeitimais, padarytais Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2001/65/EB (OL L 283, 2001 10 27, p. 28).

- 30) „atsinaujinantys energijos šaltiniai“ – tai atsinaujinantys neiškastiniai energijos šaltiniai (vėjo, saulės energija, geoterminiai šaltiniai, jūros bangų, potvynių ir atoslūgių energija, vandens energija, biomasė, šiukšlynų dujos, kanalizacijos atliekų perdirbimo įrenginių dujos ir biologinės dujos);
- 31) „paskirstyta gamyba“ – tai gamybos įrenginiai, prijungti prie paskirstymo sistemos.

stiprinti namų ūkio, mažųjų ir vidutinių vartotojų rinkos pozicijų, skatinant šios klasės vartotojų savanoriško vienijimosi, kuriuo siekiama geresnio atstovavimo šiai vartotojų grupei, galimybes.

Pirmoji pastraipa įgyvendinama skaidriai ir nediskriminuojant, jos įgyvendinimas neturi trukdyti 21 straipsnyje numatytam rinkos atvėrimui.

4. Kai numatyta mokėti finansinę kompensaciją, taikyti kitas kompensavimo formas ir išimties teises, kurias valstybės narės suteikia, siekdamas, kad būtų vykdomi 2 ir 3 dalyse nustatyti įpareigojimai, tai daroma nediskriminuojant ir skaidriai.

5. Valstybės narės imasi atitinkamų priemonių, siekdamas apsaugoti galutinius vartotojus bei užtikrinti aukštą vartotojų apsaugos laipsnį, ypač siekdamas, kad būtų taikomos adekvačios pažėdžiamų vartotojų apsaugos priemonės, įskaitant atitinkamas priemones, padedančias jiems apsisaugoti nuo energijos tiekimo nutraukimo. Atsižvelgdamas į šį kontekstą, jos gali imtis atitinkamų priemonių, gindamos atokiuose vietovėse esančius vartotojus. Jos užtikrina aukštą vartotojų apsaugos lygį, ypač atsižvelgiant į sutarties sąlygų, bendros informacijos ir ginčų sprendimo mechanizmų skaidrumą. Valstybės narės užtikrina, kad reikalavimus atitinkantys vartotojai faktiškai galėtų pasirinkti kitą tiekėją. Priemonės, taikomos mažiausiai namų ūkio vartotojams, turi apimti nustatytas A priede.

6. Valstybės narės užtikrina, kad elektros tiekėjai sąskaitose arba kartu su sąskaitomis bei reklaminėje medžiagoje, kuri pateikiama galutiniams vartotojams, pateiktų:

- informaciją apie tai, kokią dalį atitinkamo tiekėjo kuro mišinyje praeitais metais sudarė kiekvienas energijos šaltinis;
- bent nuorodas į turimus informacijos šaltinius, tokius kaip interneto tinklapiai, kuriuose viešai skelbiama informacija apie atitinkamo tiekėjo elektros energijos gamybos poveikį aplinkai praėjusių metais, atsižvelgiant į CO₂ ir radioaktyviųjų atliekų išmetimą, dėl atitinkamo kuro mišinio naudojimo.

Pateikiant informaciją apie elektros energiją, gautą elektros energijos mainų metu, arba importuotą iš įmonės, kuri yra už Bendrijos ribų, galima naudoti biržos ar atitinkamos įmonės pateiktą praėjusių metų duomenų santrauką.

Valstybės narės imasi būtinų priemonių, užtikrinančių informacijos, kurią pagal šio straipsnio nuostatas tiekėjai teikia vartotojams, patikimumą.

7. Valstybės narės įgyvendina atitinkamas priemones, kuriomis siekiama socialinės ir ekonominės sanglaudos bei aplinkos apsaugos tikslų įgyvendinimo, kurios apima energijos efektyvumo ir (arba) paklausos valdymo priemones bei kovos su klimato pasikeitimu ir tiekimo saugumo užtikrinimo būdus. Tokios priemonės gali apimti atitinkamų ekonominių lengvatų taikymą, tam tikrais

II SKYRIUS

BENDROS SEKTORIAUS ORGANIZAVIMO TAISYKLĖS

3 straipsnis

Viešųjų paslaugų įpareigojimai ir vartotojų apsauga

1. Valstybės narės, remdamosi savo institucine struktūra ir laikydamosi subsidiarumo principo, užtikrina, kad, nepažeidžiant 2 dalies nuostatų, elektros energijos įmonės būtų eksploatuojamos laikantis šios direktyvos principų bei siekiant sukurti konkurencingą, saugią ir subalansuotą, atsižvelgiant į aplinkos apsaugą, elektros energijos rinką, bei nediskriminuoja šių įmonių, atsižvelgiant į jų teises ar išpareigojimus.

2. Pilnai atsižvelgdamas į atitinkamas Sutarties nuostatas, visų pirma į jos 86 straipsnį, valstybės narės, vadovaudamosi bendru ekonominiu interesu, elektros energijos įmonėms gali nustatyti viešųjų paslaugų teikimo įpareigojimus, susijusius su saugumu, įskaitant tiekimo saugumą, tiekimo reguliarumą, kokybę ir kainą, bei su aplinkos apsauga, įskaitant energijos efektyvumą ir klimato apsaugą. Tokie įpareigojimai turi būti aiškiai apibrėžti, skaidrūs, nediskriminaciniai, juos turi būti galima patikrinti, jie turi užtikrinti ES elektros energijos įmonėms vienodas galimybes teikti paslaugas nacionaliniams vartotojams. Siekdamas užtikrinti šioje dalyje nustatytą tiekimo saugumą ir elektros energijos efektyvumą ir (arba) paklausos valdymą bei įgyvendinti aplinkos apsaugos tikslus, kaip nurodyta šioje dalyje, valstybės narės gali taikyti ilgalaikį planavimą, atsižvelgdamas į galimybę, kad trečiosios šalys gali norėti prisijungti prie sistemos.

3. Valstybės narės užtikrina, kad visiems namų ūkio vartotojams ir, kai valstybės narės mano, kad to reikia, – mažosioms įmonėms (t. y. įmonėms, kuriose dirba mažiau kaip 50 darbuotojų, o metinė apyvarta arba balansas neviršija 10 milijonų eurų) būtų teikiamos universaliosios paslaugos, t. y. kad jos turėtų teisę savo teritorijoje gauti nustatytos kokybės elektros energiją už protingą, lengvai ir aiškiai palyginamą ir skaidrią kainą. Siekdamas garantuoti universalųjų paslaugų teikimą, valstybės narės gali paskirti tiekėją, į kurį galima kreiptis kraštutiniu atveju. Valstybės narės įpareigoja paskirstymo bendroves prijungti vartotojus prie savo tinklo 23 straipsnio 2 dalyje pateikta tvarka nustatytais sąlygomis ir taikant tame straipsnyje pateikta tvarka nustatytus tarifus. Nė viena šios direktyvos nuostata nedraudžia valstybėms narėms

atvejais panaudojant visas esamas nacionalines ir Bendrijos priemones, dėl būtinos tinklo infrastruktūros, įskaitant tinklų sujungimo pajėgumą, priežiūrą ir statybą.

8. Valstybės narės gali nuspręsti netaikyti 6, 7, 20 ir 22 straipsnių nuostatų, jeigu šių nuostatų taikymas teisiškai ar faktiškai trukdys vykdyti elektros energijos įmonėms nustatytus įsipareigojimus atsižvelgiant į bendrą ekonominį interesą ir, jeigu tai nedarys tokios įtakos prekybos plėtrai, kuri būtų priešinga Bendrijos interesams. Bendrijos interesai, laikantis šios direktyvos ir Sutarties 86 straipsnio, be kita ko, apima konkurenciją, kiek tai susiję su reikalavimus atitinkančiais vartotojais.

9. Igyvendinusios šią direktyvą, valstybės narės praneša Komisijai apie visas priemones, priimtas siekiant įgyvendinti universaliųjų paslaugų ir viešųjų paslaugų įpareigojimus, įskaitant vartotojų ir aplinkos apsaugos priemones bei apie galimą jų poveikį nacionalinei ir tarptautinei konkurencijai, nepriklausomai nuo to, ar dėl šios priemonės reikia nuo šios direktyvos nukrypti leidžiančios nuostatos. Vėliau jos kas dveji metai praneša Komisijai apie visus su tokiomis priemonėmis susijusius pakeitimus, nepriklausomai nuo to, ar dėl jų reikia nuo šios direktyvos nukrypti leidžiančios nuostatos.

4 straipsnis

Tiekimo saugumo priežiūra

Valstybės narės užtikrina tiekimo saugumo priežiūrą. Kai valstybės narės mano, kad to reikia, šią funkciją jos gali perduoti 23 straipsnio 1 dalyje nurodytoms reguliavimo institucijoms. Atliekant šią priežiūrą, stebima pasiūlos ir paklausos pusiausvyra nacionalinėje rinkoje, laukiamo paklausos ateityje lygis ir numatyti papildomi pajėgumai (planuojami arba statomi), tinklų techninės priežiūros kokybė ir lygis bei priemonės, skirtos atsakyti į paklausą, kai ji yra didžiausia, ir spręsti trūkumo problemas, išskylančias vienam ar keliems tiekėjams. Kas dveji metai ne vėliau kaip iki tokių metų liepos 31 d. kompetentingos institucijos paskelbia ataskaitą, kurioje pateikia šių sričių stebėjimo rezultatus bei priemones, kurių buvo imtasi arba numatytų šiuo tikslu ir šią ataskaitą jos perduoda Komisijai.

5 straipsnis

Techninės taisyklės

Valstybės narės užtikrina, kad būtų nustatyti techniniai saugos kriterijai ir būtų parengtos ir paskelbtos techninės taisyklės, nustatančios būtiniausius techninės konstrukcijos ir eksploatavimo reikalavimus, taikomus elektros energijos gamybos įrenginius, paskirstymo sistemas, tiesiogiai prijungtus vartotojų įrenginius, jungiamąsias linijas ir tiesiogines linijas įjungiant į sistemą. Šios techninės taisyklės užtikrina sistemų sąveiką, yra objektyvios bei nediskriminacinės. Apie jas pranešama Komisijai 1998 m. birželio 22 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyvos 98/34/EB, nustatančios informacijos apie

techninius standartus ir reglamentus bei informacinės visuomenės paslaugas reglamentuojančias taisykles teikimo tvarką⁽¹⁾, 8 straipsnyje nustatyta tvarka.

III SKYRIUS

GAMYBA

6 straipsnis

Leidimų naujiems pajėgumams išdavimo tvarka

1. Valstybės narės nustato leidimų statyti naujus elektros energijos gamybos pajėgumus išdavimo tvarką, kuri įgyvendinama, laikantis objektyvių, skaidrių ir nediskriminacinių kriterijų.

2. Valstybės narės nustato kriterijus, kuriais vadovaujantis išduodami leidimai statyti naujus elektros energijos gamybos pajėgumus jų teritorijoje. Šie kriterijai gali būti susiję su:

- a) elektros energijos sistemos, įrenginių ir susijusių įrengimų sauga ir saugumu;
- b) visuomenės sveikatos ir saugumo apsauga;
- c) aplinkos apsauga;
- d) žemės naudojimu ir statybos vietos parinkimu;
- e) valstybinės žemės panaudojimu;
- f) energijos efektyvumu;
- g) pirminių šaltinių pobūdžiu;
- h) ypatingomis paraiškėjo savybėmis, tokiomis kaip techniniai, ekonominiai ir finansiniai sugebėjimai;
- i) atitikimu priemonėms, priimtoms pagal 3 straipsnį.

3. Valstybės narės užtikrina, kad nustatant leidimų išdavimo tvarką mažai ir (arba) paskirstytai gamybai būtų atsižvelgiama į jų ribotą dydį ir galima poveikį.

4. Leidimų išdavimo tvarka ir kriterijai skelbiami viešai. Pareiškėjui turi būti pranešta apie bet kokio atsisakymo išduoti leidimą priežastis. Šios priežastys turi būti objektyvios, nediskriminacinės ir motyvuotos. Pareiškėjui turi būti suteikta galimybė paduoti apeliacinį skundą.

⁽¹⁾ OL L 204, 1998 7 21, p. 37. Direktyva su pakeitimais, padarytais Direktyva 98/48/EB (OL L 217, 1998 8 5, p. 18).

7 straipsnis

Naujų pajėgumų konkursai

1. Siekdamas užtikrinti tiekimo saugumą, valstybės narės numato naujų pajėgumų galimybę ar energijos efektyvumo ir (arba) paklausos valdymo priemonės organizuoti konkurso tvarka ar tvarka, kuri yra lygiavertė skaidrumo ir nediskriminavimo atžvilgiu laikantis paskelbtų kriterijų. Tačiau ši tvarka taikoma tik tada, kai pagal leidimų išdavimo tvarką statomų elektros energijos gamybos pajėgumų ar energijos efektyvumo ir (arba) paklausos valdymo priemonių nepakanka tiekimo saugumui užtikrinti.

2. Siekdamas apsaugoti aplinką ir skatinti naujų technologijų plėtrą, valstybės narės gali užtikrinti galimybę paskelbtų kriterijų pagrindu skelbti konkursus naujiems pajėgumams. Šie konkursai gali būti susiję su naujais pajėgumais ar su energijos efektyvumo ir (arba) paklausos valdymo priemonėmis. Konkursas organizuojamas tik tada, kai pagal leidimų išdavimo tvarką statomų elektros energijos gamybos pajėgumų ar priemonių, kurių buvo imtasi, nepakanka, kad būtų pasiekti šie tikslai.

3. Išsami informacija apie konkurso gamybos pajėgumams ar energijos efektyvumui ir (arba) paklausos valdymo priemonėms tvarką skelbiama *Europos Sąjungos oficialiajame leidinyje* mažiausiai prieš šešis mėnesius iki paskutinės paraiškų konkursui pateikimo dienos.

Kiekvienai valstybės narės teritorijoje įsteigtai įmonei pateikiamos konkurso sąlygos, kad ji turėtų pakankamai laiko paraiškai pateikti.

Siekiant užtikrinti skaidrumą ir nediskriminuoti, konkurso sąlygose išsamiai aprašomos sutarties sąlygos ir tvarka, kurios turi laikytis visi konkurso dalyviai, bei pateikiamas išsamus sąrašas kriterijų, kuriais remiantis atrenkami konkurso dalyviai, su kuriais bus sudarytos sutartys, įskaitant konkurse numatytas lengvatas, tokias kaip subsidijos. Šios sąlygos gali liesti 6 straipsnio 2 dalyje nurodytas sritis.

4. Kvietimuose dalyvauti konkurse dėl reikalingų gamybos pajėgumų, taip pat būtina atsižvelgti į veikiančių elektros energijos gamybos vienetų elektros energijos tiekimo su ilgalaikėmis garantijomis pasiūlymus, su sąlyga, jei taip galima įvykdyti papildomus reikalavimus.

5. Valstybės narės paskiria valdžios instituciją arba valstybės įstaigą ar privačią organizaciją, nesusijusią su elektros energijos gamybos, perdavimo, paskirstymo ir tiekimo veikla, kuri gali būti ir 23 straipsnio 1 dalyje nurodyta reguliavimo institucija, ir ji yra atsakinga už 1–4 dalyse nurodytus konkursų tvarkos organizavimą, priežiūrą ir kontrolę. Kai perdavimo sistemos operatorius yra visiškai nepriklausomas nuo kitų veiklos rūšių, nesusijusių su

perdavimo sistema, atsižvelgiant į nuosavybę, šį perdavimo sistemos operatorių galima paskirti įstaiga, kuri būtų atsakinga už konkursų tvarkos organizavimą, priežiūrą ir kontrolę. Ši institucija ar įstaiga imasi visų reikiamų veiksmų paraiškose konkursui pateiktos informacijos konfidencialumui užtikrinti.

IV SKYRIUS

PERDAVIMO SISTEMOS OPERATORIUS

8 straipsnis

Perdavimo sistemos operatorių paskyrimas

Laikotarpiui, kurį valstybės narės nustato atsižvelgdamos į veiksmingumą ir ekonominę pusiausvyrą, valstybės narės paskiria vieną ar kelis sistemos operatorius, arba reikalauja, kad tai padarytų įmonės, kurioms priklauso perdavimo sistemos. Valstybės narės užtikrina, kad perdavimo sistemos operatoriai laikytųsi 9–12 straipsnių.

9 straipsnis

Perdavimo sistemos operatorių uždaviniai

Kiekvienas perdavimo sistemos operatorius:

- a) užtikrina sistemos ilgalaikes galimybes atsakyti į pagrįstus elektros energijos perdavimo poreikius;
- b) siekia gerinti tiekimo saugumą, naudojant atitinkamus perdavimo pajėgumus ir gerinant sistemos patikimumą;
- c) užtikrina elektros energijos srautų valdymą sistemoje, atsižvelgiant į mainus su kitomis sujungtomis sistemomis. Todėl perdavimo sistemos operatorius turi užtikrinti elektros energijos sistemos saugumą, patikimumą ir efektyvumą bei, atsižvelgiant į šį kontekstą, užtikrinti galimybę naudotis visomis papildomomis paslaugomis, tiek, kiek ši galimybė nepriklauso nuo bet kurios kitos perdavimo sistemos, su kuria yra sujungta jo sistema;
- d) pateikia kitos sistemos, su kuria sujungta jo sistema, operatoriui pakankamai informacijos, užtikrinančios saugų ir efektyvų veikimą, koordinuotą plėtrą bei jungtinės sistemos sąveiką;
- e) užtikrina sistemos vartotojų ar tam tikrų sistemos vartotojų kategorijų, ypač savo susijusių įmonių naudai, nediskriminavimą;

- f) teikia sistemos vartotojams informaciją, kuri jiems reikalinga norint veiksmingai prisijungti prie sistemos.

atsakingas asmuo ar įstaiga 23 straipsnio 1 dalyje nurodytai reguliavimo institucijai pateikia metinę ataskaitą apie priemones, kurių buvo imtasi; ši ataskaita skelbiama viešai.

10 straipsnis

Perdavimo sistemos operatorių atskyrimas

1. Kai perdavimo sistemos operatorius yra vertikalios integracijos įmonės dalis, jis turi bent savo teisiniu statusu, organizacine struktūra ir priimant sprendimus būti nepriklausomas nuo kitų veiklos rūšių, nesusijusių su perdavimu. Šiomis taisyklėmis neturi būti nustatoma pareiga perdavimo sistemos turto nuosavybę atskirti nuo vertikalios integracijos įmonės.
2. Siekiant užtikrinti 1 dalyje nurodytą perdavimo sistemos operatoriaus nepriklausomumą, taikomi šie minimalūs kriterijai:
  - a) asmenys, atsakingi už perdavimo sistemos operatoriaus valdymą, negali dalyvauti integruotos elektros energijos įmonės, tiesiogiai ar netiesiogiai atsakingos už kasdieninę elektros energijos gamybos, paskirstymo ir tiekimo veiklą, valdymo struktūrose;
  - b) reikia imtis tinkamų priemonių, užtikrinančių, kad į atsakingų už perdavimo sistemos operatoriaus valdymą asmenų profesinius interesus būtų atsižvelgiama taip, kad jie galėtų veikti savarankiškai;
  - c) perdavimo sistemos operatoriui turi būti suteiktos efektyvios sprendimų priėmimo teisės nepriklausomai nuo integruotos elektros energijos įmonės priimti sprendimus, susijusius su turtu, kuris reikalingas tinklui eksploatuoti, prižiūrėti ar plėtoti. Įgyvendinant šią nuostatą, neturi būti atsisakoma taikyti atitinkamus koordinavimo mechanizmus, saugančius su patronuojančia bendrove susijusias ekonomines ir valdymo priežiūros teises gauti turto grąžą dukterinėje, kurias netiesiogiai reglamentuoja 23 straipsnio 2 dalis. Ypač reikia užtikrinti, kad patronuojanti bendrovė turėtų galimybę patvirtinti perdavimo sistemos operatoriaus metinį finansinį planą ar bet kurį lygiavertį dokumentą bei nustatyti jos dukterinės bendrovės išskolinimų didžiausias ribas. Ši nuostata nesuteikia patronuojančiai bendrovei teisės duoti nurodymus dėl kasdieninės veiklos ar dėl atskirų sprendimų, susijusių su perdavimo linijų statyba ar atnaujinimu, jei tie sprendimai neviršija patvirtinto finansinio plano ar bet kurio lygiavertio dokumento ribų;
  - d) perdavimo sistemos operatorius patvirtina atitiktą programą, nustatančią priemones, kuriomis siekiama užkirsti kelią diskriminuojančiam elgesiui, bei užtikrinančią tinkamą jų laikymosi priežiūrą. Programoje reikia nustatyti konkrečias darbuotojų pareigas, kad šis tikslas būtų pasiektas. Už priežiūrą

11 straipsnis

Dispečerinis valdymas ir balansavimas

1. Nepažeidžiant sutartyse nustatytų elektros energijos tiekimo įpareigojimų, įskaitant išplaukiančius iš konkurso sąlygų, perdavimo sistemos operatorius, kai jis yra įpareigotas atlikti šią funkciją, yra atsakingas už jo teritorijoje esančių gamybos įrenginių dispečerinį valdymą ir jungiamųjų linijų su kitomis sistemomis naudojimo nustatymą.
2. Dispečerinis gamybos įrenginių valdymas ir jungiamųjų linijų naudojimas remiasi kriterijais, kuriuos gali patvirtinti valstybė narė; šie kriterijai turi būti objektyvūs, paskelbti ir taikomi nediskriminuojant, garantuojant elektros energijos vidaus rinkos tinkamą veikimą. Jais atsižvelgiama į elektros energijos, kurią tiekia turimi gamybos įrenginiai ar jungiamosios linijos, elektros energijos ekonominę pirmumo teisę ir į sistemos techninius apribojimus.
3. Valstybė narė gali reikalauti, kad sistemos operatorius, atlikdamas dispečerinį elektros gamybos įrenginių valdymą, pirmenybę teiktų gamybos įrenginiams, naudojančiams atsinaujinančius energijos šaltinius, atliekas arba tuo pat metu gaminantiems šilumą ir elektros energiją.
4. Valstybė narė, siekdama tiekimo saugumo, gali nustatyti, kad pirmenybę suteikiama gamybos įrenginiams, naudojančioms vietinius pirminės energijos šaltinius, neviršijant per kalendorinius metus 15 % pirminės energijos, reikalingos elektros energijai, suvartojamai atitinkamoje valstybėje narėje, pagaminti.
5. Valstybės narės gali reikalauti, kad perdavimo sistemos operatoriai laikytųsi minimalių perdavimo sistemos, įskaitant sujungimo pajėgumą, priežiūros ir plėtos normų.
6. Įsigydami elektros energiją, kuri naudojama jų sistemoje patiriamams energijos nuostoliams padengti ir pajėgumų atsargoms sukaupti, perdavimo sistemos operatoriai taiko skaidrią, nediskriminuojančią, rinkos veikimu paremtą tvarką; ši nuostata taikoma visais atvejais, kai jiems suteikta ši funkcija.
7. Perdavimo sistemos operatorių priimtos taisyklės, kuriomis siekiama subalansuoti elektros energijos sistemą, turi būti objektyvios, skaidrios ir nediskriminuojančios ir apimti taisykles, reglamentuojančioms tvarką, pagal kurią imamas mokestis iš jų tinklų sistemos vartotojų už energijos neatitikimą. Sąlygos, kuriomis perdavimo sistemos operatoriai teikia šias paslaugas, įskaitant taisykles ir tarifus, nustatomos nediskriminuojančiu ir išlaidas

atspindinčiu būdu, taikant 23 straipsnio 2 dalį atitinkančią metodiką; šios sąlygos skelbiamos viešai.

12 straipsnis

Perdavimo sistemos operatorių konfidencialumas

Nepažeidžiant 18 straipsnio ar bet kurios kitos teisinės pareigos atskleisti informaciją, kiekvienas perdavimo sistemos operatorius užtikrina jo veiklos metu gautos komercinės informacijos konfidencialumą bei siekia, kad informacija apie jo veiklą, kuri gali suteikti komercinį pranašumą, būtų atskleidžiama nediskriminuojant.

V SKYRIUS

PASKIRSTYMO SISTEMOS EKSPLOATAVIMAS

13 straipsnis

Paskirstymo sistemos operatorių paskyrimas

Laikotarpiui, kurį valstybės narės nustato, atsižvelgdamos į veiksmingumą ir ekonominę pusiausvyrą, valstybės narės paskiria vieną ar kelis paskirstymo sistemos operatorius, arba reikalauja, kad tai padarytų įmonės, kurioms priklauso paskirstymo sistemos, arba kurios yra atsakingos už šias sistemas. Valstybės narės užtikrina kad paskirstymo sistemos operatoriai laikytųsi 14–16 straipsnių.

14 straipsnis

Paskirstymo sistemos operatorių uždaviniai

1. Kiekvienas paskirstymo sistemos operatorius savo teritorijoje išlaiko saugią, patikimą ir efektyvią elektros energijos paskirstymo sistemą, tinkamai atsižvelgdamas į aplinkos apsaugą.
2. Bet kuriuo atveju jis nediskriminuoja sistemos vartotojų ar sistemos vartotojų kategorijų, ypač savo susijusių įmonių naudai.
3. Paskirstymo sistemos operatorius teikia sistemos vartotojams informaciją, kuri jiems reikalinga, norint veiksmingai prisijungti prie sistemos.
4. Valstybė narė gali reikalauti, kad, atlikdamas gamybos įrenginių dispečerinį valdymą, paskirstymo sistemos operatorius pirmenybę teiktų gamybos įrenginiams, naudojantiems atsinaujinančius energijos šaltinius ar atliekas, arba tuo pat metu gaminantiems šilumą ir elektros energiją.
5. Įsigydami elektros energiją, kuri naudojama jų sistemoje patiriamoms energijos nuostoliams padengti ir pajėgumų atsargoms sukaupti, paskirstymo sistemos operatoriai taiko skaidrią,

nediskriminuojančią, rinkos veikimu paremtą tvarką; ši nuostata taikoma visais atvejais, kai jiems suteikta ši funkcija. Šis reikalavimas nepažeidžia teisės naudoti elektros energiją, gautą pagal sutartis, sudarytas iki 2002 m. sausio 1 d.

6. Kai paskirstymo sistemos operatoriai atsakingi už elektros energijos paskirstymo sistemos subalansavimą, šiuo tikslu jų priimtose taisyklėse turi būti objektyvios, skaidrios ir nediskriminuojančios ir apimti taisyklės, reglamentuojančioms tvarką, pagal kurią imamas mokestis iš jų tinklų sistemos vartotojų už energijos neatitikimą. Sąlygos, kuriomis paskirstymo sistemos operatoriai teikia šias paslaugas, įskaitant taisyklės ir tarifus, nustatomos nediskriminuojančiu ir išlaidas atspindinčiu būdu, taikant 23 straipsnio 2 dalį; šios sąlygos skelbiamos viešai.

7. Planuodamas paskirstymo tinklo plėtrą, paskirstymo sistemos operatorius turi atsižvelgti į energijos efektyvumo ir (arba) paklausos valdymo priemones ir (arba) paskirstytą gamybą, dėl kurios gali dingti poreikis didinti ar keisti elektros energijos pajėgumus.

15 straipsnis

Paskirstymo sistemos operatorių atskyrimas

1. Kai paskirstymo sistemos operatorius yra vertikalios integracijos įmonės dalis, jis turi bent savo teisiniu statusu, organizacine struktūra ir sprendimų priėmimo tvarka būti nepriklausomas nuo kitų veiklos rūšių, nesusijusių su paskirstymu. Šiomis taisyklėmis neturi būti nustatoma pareiga paskirstymo sistemos operatoriaus turto nuosavybę atskirti nuo vertikalios integracijos įmonės.
2. Kai paskirstymo sistemos operatorius yra vertikalios integracijos įmonės dalis, be straipsnio 1 dalyje nustatytų reikalavimų, savo organizacine struktūra ir sprendimų priėmimo būdu jis turi būti nepriklausomas nuo kitų veiklos rūšių, nesusijusių su paskirstymu. Siekiant tai užtikrinti, taikomi šie minimalūs kriterijai:
  - a) asmenys, atsakingi už paskirstymo sistemos operatoriaus valdymą, negali dalyvauti integruotos elektros energijos įmonės, tiesiogiai ar netiesiogiai atsakingos už elektros energijos gamybos, perdavimo ir tiekimo kasdieninį organizavimą, valdymo struktūrose;
  - b) reikia imtis atitinkamų priemonių, užtikrinančių, kad į atsakingų už paskirstymo sistemos operatoriaus valdymą asmenų profesinius interesus būtų atsižvelgiama taip, kad jie galėtų veikti savarankiškai;
  - c) paskirstymo sistemos operatoriumi turi būti suteiktos efektyvios sprendimų priėmimo teisės savarankiškai nuo integruotos elektros energijos įmonės, kiek tai susiję su turtu, kuris reikalingas tinklui eksploatuoti, prižiūrėti ar plėtoti. Įgyvendinant šią nuostatą, neturi būti atsisakoma taikyti atitinkamų koordinavimo mechanizmų, saugančius su patronuojančios bendrovės ekonomines ir valdymo priežiūros teises

- dukterinei bendrovei gauti turto grąžą, kurios netiesiogiai reglamentuojamos 23 straipsnio 2 dalimi. Ypač reikia užtikrinti, kad patronuojanti įmonė turėtų teisę patvirtinti paskirstymo sistemos operatoriaus metinį finansinį planą ar bet kuri lygiavertį dokumentą bei nustatyti jos dukterinės bendrovės išskolinimų didžiausias ribas. Ši nuostata nesuteikia patronuojančiai bendrovei teisės duoti nurodymus dėl kasdieninės veiklos ar dėl atskirų sprendimų, susijusių su paskirstymo linijų statyba ar atnaujinimu, kurie neviršija patvirtinto finansinio plano ar bet kurio lygiaverčio dokumento ribų;
- d) paskirstymo sistemos operatorius priima atitikties programą, nustatančią priemones, kurių imamasi siekiant užkirsti kelią diskriminuojančiam elgesiui, bei užtikrinančią tinkamą jų laikymosi priežiūrą. Programoje reikia nustatyti konkrečias darbuotojų pareigas, kad šis tikslas būtų pasiektas. Už priežiūrą atsakingas asmuo ar įstaiga 23 straipsnio 1 dalyje nurodytai reguliavimo institucijai pateikia metinę ataskaitą apie priemones, kurių buvo imtasi; ši ataskaita skelbiama viešai.
- Valstybės narės gali priimti sprendimą netaikyti straipsnio 1 ir 2 dalių integruotoms elektros energijos įmonėms, aptarnaujančioms mažiau kaip 100 000 sujungtų vartotojų arba mažas izoliuotas sistemas.
- a) asmenys, atsakingi už jungtinės sistemos operatoriaus valdymą, negali dalyvauti integruotos elektros energijos įmonės, tiesiogiai ar netiesiogiai atsakingos už elektros energijos gamybos ar tiekimo kasdieninį organizavimą, valdymo struktūrose;
- b) reikia imtis atitinkamų priemonių, užtikrinančių, kad į atsakingų už jungtinės sistemos operatoriaus valdymą asmenų profesinius interesus būtų atsižvelgiama taip, kad jie galėtų veikti savarankiškai;
- c) jungtinės sistemos operatoriumi turi būti suteikta efektyvios sprendimų priėmimo teisės savarankiškai nuo integruotos elektros energijos įmonės, kiek tai susiję su turtu, kuris reikalingas tinklui eksploatuoti, prižiūrėti ar plėtoti. Tai neturi kliudyti taikyti atitinkamus koordinavimo mechanizmus, užtikrinant patronuojančios bendrovės ekonomines ir valdymo priežiūros teises, susijusias su dukterinės bendrovės gaunama turto grąža, kurios netiesiogiai reglamentuojamos 23 straipsnio 2 dalyje. Ypač reikia užtikrinti, kad patronuojanti bendrovė turėtų teisę patvirtinti jungtinės sistemos operatoriaus metinį finansinį planą ar bet kuri lygiavertį dokumentą bei nustatyti jos dukterinės bendrovės išskolinimų didžiausias ribas. Ši nuostata nesuteikia patronuojančiai bendrovei teisės duoti nurodymus dėl kasdieninės veiklos ar dėl atskirų sprendimų, susijusių su perdavimo ir paskirstymo linijų statyba ar atnaujinimu, jei tie sprendimai neviršija patvirtinto finansinio plano ar bet kurio lygiaverčio dokumento ribų;

16 straipsnis

Paskirstymo sistemos operatorių konfidencialumas

Nepažeidžiant 18 straipsnio ar bet kurios kitos teisinės pareigos atskleisti informaciją, kiekvienas paskirstymo sistemos operatorius užtikrina veiklos metu gautos komercinės informacijos konfidencialumą bei siekia, kad informacija apie jo veiklą, kuri gali suteikti komercinį pranašumą, būtų atskleidžiama nediskriminuojant.

17 straipsnis

Jungtinis operatorius

10 straipsnio 1 dalyje ir 15 straipsnio 1 dalyje nustatytos taisyklės nedraudžia jungtinės perdavimo ir paskirstymo sistemos operatoriaus veiklos, kai šis operatorius savo teisiniu statusu, organizacine struktūra ir priimant sprendimus yra nepriklausomas nuo kitų veiklos rūšių, nesusijusių su perdavimo ir paskirstymo sistemų veikla, ir atitinka a–d punktuose nustatytus reikalavimus. Šiomis taisyklėmis neturi būti nustatoma pareiga jungtinės sistemos turto nuosavybę atskirti nuo vertikalios integracijos įmonės:

- d) jungtinės sistemos operatorius priima atitikties programą, nustatančią priemones, kurių reikia imtis siekiant užkirsti kelią diskriminuojančiam elgesiui, bei užtikrinančią tinkamą jų laikymosi priežiūrą. Programoje reikia nustatyti konkrečias darbuotojų pareigas, kad šis tikslas būtų pasiektas. Už priežiūrą atsakingas asmuo ar įstaiga 23 straipsnio 1 dalyje nurodytai reguliavimo institucijai pateikia metinę ataskaitą apie priemones, kurių imtasi; ši ataskaita skelbiama viešai.

VI SKYRIUS

FINANSINĖS ATSKAITOMYBĖS ATSKYRIMAS IR SKAIDRUMAS

18 straipsnis

Teisė susipažinti su finansine atskaitomybe

1. Valstybės narės ar bet kuri jų paskirta kompetentinga institucija, įskaitant 23 straipsnyje nurodytas reguliavimo institucijas, kiek tai yra būtina jų funkcijoms įgyvendinti, turi teisę 19 straipsnyje nustatyta tvarka susipažinti su elektros energijos įmonių finansine atskaitomybe.

2. Valstybės narės ir bet kuri paskirta kompetentinga institucija, įskaitant 23 straipsnyje nurodytas reguliavimo institucijas, užtikrina komercinės informacijos konfidencialumą. Valstybės narės gali priimti nuostatą, leidžiančią atskleisti šią informaciją, kai tai būtina, kad kompetentingos institucijos galėtų atlikti savo funkcijas.

19 straipsnis

Finansinės atskaitomybės atskyrimas

1. Valstybės narės imasi būtinų priemonių, užtikrinančių, kad elektros energijos įmonių finansinė atskaitomybė būtų tvarkoma šio straipsnio 2–3 dalyse nustatyta tvarka.

2. Nepriklausomai nuo jų nuosavybės sistemos ar teisinio statuso, elektros energijos įmonės savo metinę finansinę atskaitomybę sudaro, pateikia audituoti ir paskelbia laikantis ribotos turtinės atsakomybės akcinių bendrovių metinę finansinę atskaitomybę reglamentuojančių nacionalinės teisės taisyklių, priimtų pagal 1978 m. liepos 25 d. Keturtojų Tarybos direktyvą 78/660/EEB, pagrįstą Sutarties 44 straipsnio 2 dalies g punktu (*), dėl tam tikrų rūšių bendrovių metinės finansinės atskaitomybės (1).

Įmonės, kurios teisiškai nėra įpareigos viešai paskelbti savo metinės finansinės atskaitomybės, jos kopiją laiko savo pagrindinėje buveinėje, kur su ja gali susipažinti visuomenė.

3. Tvarkydamos vidinę apskaitą, elektros energijos įmonės atskirai parengia perdavimo ir paskirstymo veiklos atskaitomybę, kaip turėtų daryti, jei atitinkamomis veiklos rūšimis užsiimtų atskiros įmonės, taip siekiant išvengti diskriminavimo, kryžminio subsidijavimo ir konkurencijos iškraipymo. Taip pat jos parengia kitų su elektros energija susijusių veiklos rūšių, išskyrus susijusias su perdavimu ar paskirstymu, finansinę atskaitomybę, kuri gali būti konsoliduota. Iki 2007 m. liepos 1 d. jos atskirai parengia tiekimo reikalavimus atitinkantiems vartotojams veiklos ir tiekimo reikalavimų neatitinkantiems vartotojams veiklos finansines atskaitomybes. Finansinėje atskaitomybėje nurodomos pajamos, gautos naudojantis perdavimo (paskirstymo) sistemos nuosavybės teisėmis. Tam tikrais atvejais jos parengia kitų, su elektros energija nesusijusių veiklos rūšių konsoliduotą finansinę atskaitomybę. Vidinė apskaita apima kiekvienos veiklos rūšies balansą bei pelno (nuostolio) atskaitą.

(*) Direktyvos 78/660/EEB pavadinimas buvo pakeistas, atsižvelgiant į Europos bendrijos steigimo sutarties straipsnių numeravimo pakeitimus pagal Amsterdamo sutarties 12 straipsnį; pirminė nuoroda buvo į 54 straipsnio 3 dalies g punktą.

(1) OL L 222, 1978 8 14, p. 11. Direktyva su paskutiniais pakeitimais, padarytais Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2001/65/EB (OL L 283, 2001 10 27, p. 28).

4. 2 dalyje nurodyto audito metu visų pirma siekiama nustatyti, ar laikomasi straipsnio 3 dalyje nurodyto įpareigojimo vengti diskriminavimo ir kryžminių subsidijų.

VII SKYRIUS

PRISIJUNGIMO PRIE SISTEMOS ORGANIZAVIMAS

20 straipsnis

Trečiųjų šalių prieiga

1. Valstybės narės užtikrina, kad būtų įgyvendinta paskelbtais tarifais pagrįsta sistema, pagal kurią trečiosioms šalims suteikiama prieiga prie perdavimo ir paskirstymo sistemų, taikoma visiems reikalavimus atitinkantiems vartotojams, ir kad ši sistema būtų taikoma objektyviai, nediskriminuojant sistemos vartotojų. Valstybės narės užtikrina, kad šie tarifai arba jų apskaičiavimo metodika būtų patvirtinta laikantis 23 straipsnio iki jų įsigaliojimo ir kad šie tarifai (jei patvirtinama vien tik metodika – ši metodika) būtų viešai paskelbti iki jų įsigaliojimo.

2. Perdavimo ar paskirstymo sistemos operatorius gali neleisti prisijungti prie sistemos, jeigu trūksta būtinų pajėgumų. Pateikiamos tinkamai motyvuotos atsisakymo priežastys, visų pirma atsižvelgiant į 3 straipsnį. Tam tikrais atvejais, kai atsisakoma leisti prisijungti, valstybės narės užtikrina, kad perdavimo ar paskirstymo sistemos operatorius pateiktų atitinkamos informacijos apie priemones, kurių reikia imtis tinklui sustiprinti. Iš šalies, kuri prašo šios informacijos, gali būti imamas priimtinas mokestis, atspindintis šios informacijos pateikimo išlaidas.

21 straipsnis

Rinkos atvėrimas ir abipusiškumas

1. Valstybės narės užtikrina, kad:

- a) iki 2004 m. liepos 1 d. reikalavimus atitinkančiais vartotojais būtų laikomi Direktyvos 96/92/EB 19 straipsnio 1–3 dalyse nurodyti vartotojai. Kiekvienais metais iki sausio 31 d. valstybės narės paskelbia kriterijus, kuriais remiantis nustatomi reikalavimus atitinkantys vartotojai;
- b) ne vėliau kaip nuo 2004 m. liepos 1 d. – reikalavimus atitinkančiais vartotojais būtų pripažįstami visi ne namų ūkio vartotojai;
- c) nuo 2007 m. liepos 1 d. – reikalavimus atitinkančiais vartotojais būtų pripažįstami visi vartotojai.

2. Siekiant išvengti pusiausvyros sutrikimo atveriant elektros energijos rinkas:

- a) nedraudžiama sudaryti elektros energijos tiekimo sutartis su reikalavimus atitinkančiu vartotoju, kuris priklauso kitos valstybės narės sistemai, jei pagal abi susijusias sistemas vartotojas laikomas atitinkančiu reikalavimus;

b) kai atsisakoma sudaryti a punkte nurodytą sandorį, nes tik pagal vieną iš dviejų sistemų vartotojas laikomas atitinkančiu reikalavimus, Komisija, atsižvelgdama į padėtį rinkoje ir bendrą interesą, valstybės narės, kurioje reziduoja reikalavimus atitinkantis vartotojas, prašymu gali įpareigoti atsisakiusią šalį pradėti prašomą tiekimą.

22 straipsnis

Tiesioginės linijos

1. Valstybės narės imasi reikiamų priemonių, leidžiančių:

- a) visiems jų teritorijoje įsisteigusiems elektros energijos gamintojams ir elektros tiekimo įmonėms jų pačių patalpas, dukterines įmones ir reikalavimus atitinkančius vartotojus aprūpinti elektros energija tiesiogine linija;
- b) bet kuriam jų teritorijoje esančiam reikalavimus atitinkančiam vartotojui gauti iš gamintojo ar tiekimo įmonių elektros energiją tiesiogine linija.

2. Valstybės narės nustato leidimų statyti tiesiogines linijas jų teritorijoje išdavimo kriterijus. Šie kriterijai turi būti objektyvūs, skaidrūs ir nediskriminuojantys.

3. Straipsnio 1 dalyje nurodyta galimybė tiekti elektros energiją tiesiogine linija nedraudžia laikantis 20 straipsnio sudaryti elektros energijos tiekimo sutarčių.

4. Valstybės narės gali nustatyti sąlygą dėl leidimo statyti tiesioginę liniją išdavimo, numatant, kad tai priklauso atitinkamai, nuo atsisakymo leisti prisijungti remiantis 20 straipsniu, arba pradėjus spręsti ginčą pagal 23 straipsnį.

5. Valstybės narės gali atsisakyti išduoti leidimą statyti tiesioginę liniją, jei šis leidimas trukdytų įgyvendinti 3 straipsnio nuostatas. Reikia pateikti tinkamai motyvuotas šio atsisakymo priežastis.

23 straipsnis

Reguliavimo institucijos

1. Valstybės narės paskiria vieną ar kelias kompetentingas institucijas, kurios atliktų reguliavimo institucijų funkcijas. Šios valdžios institucijos turi būti visiškai nepriklausomos nuo elektros energijos pramonės interesų. Taikant šį straipsnį, jos turi būti atsakingos bent už nediskriminavimo, veiksmingos konkurencijos ir veiksmingo rinkos veikimo užtikrinimą, ir visų pirma prižiūrėti:

- a) kaip laikomasi sujungimo pajėgumų paskirstymo ir valdymo taisyklių; šią priežiūrą jos atlieka kartu su valstybių narių, kuriuose yra sujungtų tinklų, reguliavimo institucija ar institucijomis;
- b) mechanizmus, kurie naudojami atsiradus nacionalinės elektros energijos sistemos perpildymui;
- c) per kiek laiko perdavimo ir paskirstymo įmonės sujungia linijas ir atlieka remonto darbus;
- d) kad perdavimo ir paskirstymo sistemos operatoriai paskelbtų atitinkamą informaciją, susijusią su tinklų sujungimais, tinklo naudojimu ir pajėgumų paskirstymo suinteresuotoms šalims, atsižvelgiant į tai, kad neapibendrinta informacija turi būti tvarkoma kaip konfidenciali komercinė informacija;
- e) kad būtų veiksmingai atliekamas 19 straipsnyje nurodytas finansinės atskaitomybės atskyrimas, siekiant išvengti gamybos, perdavimo, paskirstymo ir tiekimo veiklos rūšių kryžminio subsidijavimo;
- f) kad naujų elektros energijos gamintojų prijungimo sąlygos ir tarifai būtų objektyvūs, skaidrūs ir nediskriminuojantys, visų pirma atsižvelgiant į visas išlaidas ir naudą, kurią teikia įvairios atsinaujinančių energijos šaltinių technologijos, paskirstyta gamyba ir šilumos bei elektros energijos gamyba vienu metu;
- g) kaip perdavimo ir paskirstymo sistemos operatoriai atlieka 9 ir 14 straipsniuose nustatytus uždavinius;
- h) skaidrumo ir konkurencijos lygį.

Pagal šį straipsnį įsteigtos valdžios institucijos paskelbia metinę ataskaitą apie a–h punktuose nurodytos jų priežiūros veiklos rezultatus.

2. Reguliavimo institucijos atsako už tai, kad iki jų įsigaliojimo būtų nustatyta ar patvirtinta bent ta metodika, pagal kurią apskaičiuojama ar nustatomos sąlygos, kuriomis:

- a) suteikiama galimybė prisijungti ir prieiga prie nacionalinių tinklų, įskaitant perdavimo ir paskirstymo tarifus. Šie tarifai arba metodika turi leisti atlikti būtinas investicijas į tinklus tokiu būdu, kad tos investicijos užtikrintų tinklų gyvybingumą;
- b) teikiamos balansavimo paslaugos.

3. Nežiūrint į straipsnio 2 dalį, valstybės narės gali numatyti, kad reguliavimo institucijos atitinkamai valstybės narės įstaigai pateiktų oficialiai patvirtinti tarifus ar bent tame straipsnyje nurodytą metodiką bei 4 dalyje nurodytus pakeitimus. Tokiu atveju

atitinkama įstaiga turi teisę patvirtinti arba atmesti reguliavimo institucijos pateiktą sprendimo projektą. Šie tarifai ar metodika bei jos pakeitimai skelbiami viešai kartu su sprendimu dėl oficialaus priėmimo. Bet kuri oficialų sprendimo projekto atmetimą ir jo motyvus taip pat reikia viešai paskelbti.

4. Reguliavimo institucijoms suteikiama teisė reikalauti, kad perdavimo ir paskirstymo sistemos operatoriai, jei būtina, pakeistų 1, 2 ir 3 dalyse nurodytas sąlygas, tarifus, taisykles, mechanizmus ir metodiką, siekiant užtikrinti, kad jos būtų proporcingos ir taikomos nediskriminuojant.

5. Bet kuri šalis, nepatenkinta perdavimo ar paskirstymo sistemos operatoriaus veiksmais, susijusiais su 1, 2 ir 4 dalyse minėtais klausimais, gali paduoti skundą reguliavimo institucijai, kuri, veikdama kaip ginčų sprendimo institucija, priima sprendimą per du mėnesius nuo skundo gavimo dienos. Kai reguliavimo institucijoms reikia gauti papildomos informacijos, šis laikotarpis gali būti pratęstas dviem mėnesiais. Šį laikotarpį galima pratęsti, jei su tuo sutinka skundą padavusi šalis. Šis sprendimas yra privalomas, išskyrus kai jis panaikinamas apeliacine tvarka.

Kai skundas susijęs su stambių naujų elektros energijos gamybos įrenginių prijungimu, dviejų mėnesių laikotarpį gali pratęsti reguliavimo institucija.

6. Bet kuri nukentėjusioji šalis, turinti teisę pateikti skundą, susijusį su sprendimu dėl metodikos, priimtos pagal straipsnio 2, 3 ar 4 dalis, o kai reguliavimo institucija yra įpareigota konsultuotis – dėl pasiūlytos metodikos, ne vėliau kaip per du mėnesius arba per trumpesnę valstybių narių nustatytą laikotarpį nuo sprendimo ar jo projekto paskelbimo dienos pateikti skundą dėl peržiūros. Toks skundas nesustabdo sprendimo įgyvendinimo.

7. Valstybės narės imasi priemonių, užtikrinančių, kad reguliavimo institucijos galėtų veiksmingai ir operatyviai atlikti straipsnio 1–5 punktuose nurodytas pareigas.

8. Valstybės narės sukuria atitinkamus ir veiksmingus reguliavimo, kontrolės ir skaidrumo mechanizmus, siekdamos išvengti bet kokio piktnaudžiavimo dominuojančia padėtimi, ypač kai tai pažeidžia vartotojų interesus, ir bet kokios agresyvaus pobūdžio veiklos. Nustatant šiuos mechanizmus, atsižvelgiama į Sutarties, ypač į jos 82 straipsnio, nuostatas.

Iki 2010 metų valstybių narių atitinkamos institucijos kiekvienais metais ne vėliau kaip liepos 31 d. laikydamosi konkurencijos teisės aktų, pateikia Komisijai ataskaitą apie dominavimą rinkoje, agresyvaus pobūdžio ir antikonkurencinę veiklą. Be to, šioje ataskaitoje apžvelgiama besikeičianti nuosavybės sistema ir visos nacionaliniuose mastu įgyvendinamos praktinės priemonės, kuriomis siekiama užtikrinti pakankamą rinkos dalyvių įvairovę, arba

įgyvendintas praktines priemones, kuriomis siekiama sustiprinti tinklų sujungimą ir konkurenciją. Nuo 2010 metų atitinkamos institucijos šią ataskaitą pateikia kas dveji metai.

9. Valstybės narės užtikrina, kad būtų imtasi atitinkamų priemonių, įskaitant patraukimą administracinėn ar baudžiamojon atsakomybėn pagal jų nacionalinius įstatymus, prieš atsakingus fizinius ar juridinius asmenis, nesilaikančius šia direktyva nustatytų konfidencialumo taisyklių.

10. Kilus tarpvalstybiniam ginčams, sprendimą priimanti reguliavimo institucija yra ta institucija, kurios jurisdikcijai priklauso sistemos operatorius, neleidęs naudoti sistemos arba atsisakęs suteikti prieigą prie jos.

11. 5 ir 6 dalyse nurodyti skundai nepažeidžia teisės pagal Bendrijos ar nacionalinę teisę pateikti apeliacinį skundą.

12. Nacionalinės reguliavimo institucijos, skaidriai bendradarbiaudamos tarpusavyje ir su Komisija, siekia prisidėti prie vidaus rinkos plėtros ir sudaryti vienodas konkurencijos sąlygas.

VIII SKYRIUS

BAIGIAMOSIOS NUOSTATOS

24 straipsnis

Apsaugos priemonės

Staiga įvykus elektros energijos rinkos krizei ar iškilus grėsmei asmenų fizinei sveikatai ar saugumui, arba aparatūros ar įrenginių arba sistemos vientisumo saugumui, valstybė narė gali imtis būtinų laikinų apsaugos priemonių.

Šios priemonės turi kuo mažiau trikdyti vidaus rinkos veikimą ir neturi būti taikomos daugiau, negu būtina atsiradusiems sunkumams įveikti.

Atitinkama valstybė narė apie šias priemones nedelsdama praneša kitoms valstybėms narėms ir Komisijai, kuri gali nuspręsti, kad atitinkama valstybė narė turi pakeisti ar panaikinti tokias priemones, jeigu jos iškreipia konkurenciją ir nesuderinamai su bendru interesu neigiamai įtakoja prekybą.

25 straipsnis

Elektros energijos importo priežiūra

Valstybės narės kas tris mėnesius pateikia Komisijai informaciją apie elektros energijos importą, nurodant fizinius srautus iš trečiųjų šalių per paskutinius tris mėnesius.

26 straipsnis

Nukrypti leidžiančios nuostatos

1. Valstybės narės, kurios, po šios Direktyvos įsigaliojimo gali įrodyti, kad yra esminių problemų, susijusių su jų mažų izoliuotų sistemų eksploatavimu, gali prašyti leisti taikyti nuo atitinkamų IV, V, VI, VII skyrių, o izoliuotų mikrosistemų atveju – nuo III skyriaus nuostatų, susijusių su turimų pajėgumų atnaujinimu, modernizavimu ir plėtra, nukrypti leidžiančias nuostatas, kurias joms gali nustatyti Komisija. Prieš priimdama sprendimą, Komisija apie šiuos prašymus praneša valstybėms narėms, laikydamasi konfidencialumo reikalavimų. Šis sprendimas paskelbiamas *Europos Sąjungos oficialiajame leidinyje*. Šis straipsnis taip pat taikomas Liuksemburge.

2. Valstybė narė, kuri, po šios Direktyvos įsigaliojimo, dėl techninio pobūdžio priežasčių susiduria su esminėmis problemomis, atverdama kai kurių 21 straipsnio 1 dalies b punkte nurodytų ne namų ūkio vartotojų ribotų grupių rinką, gali prašyti nuo šios nuostatos nukrypti leidžiančios nuostatos, kurią Komisija gali leisti taikyti ne ilgesnį kaip 18 mėnesių laikotarpį nuo 30 straipsnio 1 dalyje nurodytos datos. Bet kuriuo atveju tokia nukrypti leidžianti nuostata nustoja galioti nuo 21 straipsnio 1 dalies c punkte nurodytos datos.

27 straipsnis

Peržiūros procedūra

Kai 28 straipsnio 3 dalyje nurodytoje ataskaitoje pateikiama išvada, kurios pagrindu, atsižvelgdama į veiksmingą būdą, kuriuo valstybėje narėje buvo prisijungta prie tinklo ir sudaryta visiškai veiksminga ir nediskriminuojanti prieiga prie tinklo, Komisija nusprendžia, kad tam tikri šia direktyva įmonėms nustatyti įpareigojimai (įskaitant pareigą teisiškai atskirti paskirstymo sistemos operatorius) nėra proporcingi siekiamam tikslui, atitinkama valstybė narė gali paduoti Komisijai prašymą atleisti nuo atitinkamo reikalavimo.

Šį prašymą valstybės narės nedelsdamos perduoda Komisijai ir kartu pateikia visą atitinkamą informaciją, būtiną patvirtinti ataskaitos išvadą dėl veiksmingos prieigos prie tinklo.

Per tris mėnesius nuo pranešimo gavimo, Komisija pareiškia nuomonę dėl atitinkamos valstybės narės prašymo ir, tam tikrais atvejais, pateikia pasiūlymus Europos Parlamentui ir Tarybai iš dalies pakeisti atitinkamas direktyvos nuostatas. Pasiūlymuose iš dalies pakeisti šią direktyvą Komisija gali siūlyti atleisti atitinkamas valstybės nares nuo konkrečių reikalavimų, su sąlyga, kad ta valstybė narė atitinkamai įgyvendina lygiaverčio poveikio priemones.

28 straipsnis

Ataskaitos

1. Komisija prižiūri šios direktyvos nuostatų taikymą ir jį analizuoja bei baigiantis pirmiesiems metams nuo šios direktyvos įsigaliojimo, o vėliau – kasmet pateikia Europos Parlamentui ir Tarybai bendrą ataskaitą apie pasiektą pažangą. Ataskaita turi apimti bent šiuos dalykus:

- a) sukaupia patirtis ir pasiekta pažanga, kuriant pilnai veikiančią elektros energijos vidaus rinką, taip pat su tuo susijusios likusios kliūtys, įskaitant dominavimo rinkoje, koncentracijos rinkoje, agresyvaus pobūdžio ir antikonkurencinės veiklos aspektus, bei jų poveikį, kuriuo iškrepiama rinka;
- b) tai, kiek šioje direktyvoje numatyti atskyrimo ir tarifų nustatymo reikalavimai padėjo užtikrinti sąžiningą ir nediskriminuojančią galimybę prisijungti prie Bendrijos elektros energijos sistemos bei lygiaverčius konkurencijos lygius, taip pat elektros energijos rinkos atvėrimo ekonominės, aplinkos apsaugos ir socialinės pasekmės vartotojams;
- c) klausimų, susijusių su pajėgumo lygiais ir elektros energijos tiekimo saugumu Bendrijoje, ypač turimos ir numatomos paklausos ir pasiūlos pusiausvyros, analizė, atsižvelgiant į keitimosi tarp vietovių fizinius pajėgumus;
- d) ypatingas dėmesys turi būti skirtas priemonėms, kurių valstybės narės imasi, siekdamos atsakyti į paklausą, kai ji yra didžiausia, ir spręsti vieno ar kelių tiekėjų tiekimo trūkumo problemas;
- e) 15 straipsnio 2 dalyje numatytos nukrypti leidžiančios nuostatos įgyvendinimas, pateikiant išvadą dėl galimo aukščiausios ribos pakeitimo;
- f) bendras pasiektos pažangos įvertinimas, atsižvelgiant į dvišalius santykius su trečiosiomis šalimis, gaminančiomis elektros energiją, ją eksportuojančiomis ar transportuojančiomis, įskaitant pažangą, pasiektą integruojant rinką, prekybos elektros energija socialines pasekmes ir poveikį aplinkai bei prieigą prie šių trečiųjų šalių tinklų;
- g) galimų suderinimo reikalavimų, nesusijusių su šios direktyvos nuostatomis, poreikis;

h) būdas, kuriuo valstybės narės praktiškai įgyvendino 3 straipsnio 6 dalyje nustatytus ženklavimo etiketėmis reikalavimus, bei būdas, kuriuo buvo atsižvelgta į Komisijos rekomendacijas šiuo klausimu.

Tam tikrais atvejais šioje ataskaitoje pateikiamos rekomendacijos ir priemonės, ypač dėl ženklavimo etiketėmis nuostatų taikymo srities ir formos, pavyzdžiui dėl būdo, kuriuo pateikiama nuoroda į turimus informacijos šaltinius, ir dėl šių šaltinių turinio, o labiausiai – dėl būdo, kuriuo informaciją apie poveikį aplinkai, kurį daro bent CO₂ teršalai ir dėl elektros gamybos iš įvairių šaltinių susidarancios radioaktyviosios atliekos, visoje Europos Sąjungoje būtų galima teikti skaidriai, lengvai pasiekiami ir palyginama forma, bei dėl priemonių, kurių imasi valstybės narės, siekdamas kontroliuoti tiekėjų pateikiamos informacijos tikslumą, modernizavimo būdo, taip pat dėl priemonių, kuriomis siekiama neutralizuoti neigiamus dominavimo rinkoje ar koncentracijos rinkoje padarinius.

2. Kas dvejus metus 1 dalyje nurodytoje ataskaitoje taip pat pateikiama įvairių priemonių, kurių imtasi valstybėje narėje, kuriomis įgyvendinami viešųjų paslaugų įpareigojimai, analizė bei šių priemonių veiksmingumo įvertinimas, ypač atsižvelgiant į jų poveikį konkurencijai elektros energijos rinkoje. Tam tikrais atvejais ataskaitoje galima pateikti rekomendacijas dėl priemonių, kurių reikia imtis nacionaliniu mastu, norint pasiekti aukštus viešųjų paslaugų standartus, ar imtis priemonių, kad būtų užkirstas kelias protekcionizmui.

3. Ne vėliau kaip 2006 m. sausio 1 d. Komisija pateikia Europos Parlamentui ir Tarybai išsamią ataskaitą apie pažangą, kuriant elektros energijos vidaus rinką. Ataskaitoje nagrinėjamos šios temos:

- nediskriminuojančios prieigos prie tinklo buvimas,
- veiksmingas reguliavimas,
- tinklų sujungimo infrastruktūros plėtra, tiekimo saugumo padėtis Bendrijoje,
- mastas, kuriuo mažosios įmonės ir namų ūkiai jaučia rinkos atvėrimo teikiamą naudą, ypač atsižvelgiant į viešųjų paslaugų ir universaliųjų paslaugų normas,
- mastas, kuriuo rinkos yra praktiškai atviros veiksmingai konkurencijai, įskaitant dominavimo ir koncentracijos rinkos bei agresyvaus pobūdžio ar antikonkurencinės veiklos aspektus,

— mastas, kuriuo vartotojai faktiškai keičia tiekėjus ar iš naujo derasi dėl tarifų,

— kainų pasikeitimai, įskaitant tiekimo kainas, lyginant su rinkos atvėrimo lygiu,

— šios direktyvos taikymo patirtis, susijusi su vertikalios integracijos įmonėms priklausančių sistemos operatorių veiksmingumu savarankiškumu; ar be funkcinio savarankiškumo ir finansinės atskaitomybės atskyrimo buvo parengta kitų priemonių, kurių poveikis turi lygiavertį teisiniam atskyrimui poveikį.

Tam tikrais atvejais Komisija teikia pasiūlymus Europos Parlamentui ir Tarybai, ypač kad būtų užtikrintos aukštos viešųjų paslaugų normos.

Tam tikrais atvejais Komisija teikia pasiūlymus Europos Parlamentui ir Tarybai, ypač tokius, kuriais iki 2007 m. liepos 1 d. būtų užtikrintas paskirstymo sistemų operatorių pilnas ir veiksmingas savarankiškumas. Kai būtina, laikantis konkurencijos teisės aktų, šiuose pasiūlymuose taip pat kalbama apie dominavimo, koncentracijos rinkoje, ir agresyvaus pobūdžio ar antikonkurencinės veiklos problemų sprendimo priemones.

29 straipsnis

Panaikinimai

Nuo 2004 m. liepos 1 d. panaikinama Direktyva 90/547/EEB.

Nuo 2004 m. liepos 1 d. panaikinama Direktyva 96/92/EB, nepažeidžiant valstybių narių įsipareigojimų dėl tos direktyvos perkėlimo ir taikymo terminų. Nuorodos į panaikinamą direktyvą laikomos nuorodomis į šią direktyvą ir aiškinamos pagal B priede pateiktą koreliacijos lentelę.

30 straipsnis

Įgyvendinimas

1. Valstybės narės priima įstatymus ir kitus teisės aktus, kurie, įsigalioję iki 2004 m. liepos 1 d., įgyvendina šia direktyvą. Jos nedelsdamos apie tai praneša Komisijai.

2. Nepažeidžiant 15 straipsnio 2 dalyje pateiktų reikalavimų, 15 straipsnio 1 dalies nuostatų įgyvendinimą valstybės narės gali atidėti iki 2007 m. liepos 1 d.

3. Valstybės narės, tvirtindamos šias priemones, daro jose nuorodą į šią direktyvą arba tokia nuoroda daroma jas oficialiai skelbiant. Nuorodos darymo tvarką nustato valstybės narės.

32 straipsnis

Adresatai

Ši direktyva skirta valstybėms narėms.

31 straipsnis

Priimta Briuselyje, 2003 m. birželio 26 d.

Įsigaliojimas

Ši direktyva įsigalioja dvidešimtą dieną po jos paskelbimo *Europos Sąjungos oficialiajame leidinyje*.

Europos Parlamento vardu

Tarybos vardu

Pirmininkas

Pirmininkas

P. COX

A. TSOCHATZOPOULOS

A PRIEDAS

Vartotojų apsaugos priemonės

Nepažeidžiant Bendrijos taisyklių dėl vartotojų apsaugos, ypač Europos Parlamento ir Tarybos direktyvos 97/7/EB ⁽¹⁾ ir Tarybos direktyvos 93/13/EB ⁽²⁾, 3 straipsnyje minėtomis priemonėmis turi būti užtikrinta, kad vartotojai:

- a) turėtų teisę sudaryti su savo elektros energijos paslaugų tiekėju sutartį, nustatančią:
  - tiekėjo tapatybę ir adresą,
  - numatomas paslaugas, siūlomus paslaugų kokybės lygius bei pirmojo prijungimo laiką,
  - siūlomų priežiūros paslaugų tipus (jei jie siūlomi),
  - priemones, kuriomis galima gauti naujausią informaciją apie taikomus tarifus ir mokesčius už techninę priežiūrą,
  - sutarties galiojimo laiką, paslaugų bei sutarties pratęsimo ir nutraukimo sąlygas; ar suteikiama teisė nutraukti sutartį,
  - bet kokias kompensacijas ir sumokėtų pinigų grąžinimo tvarką, kuri taikoma jei nesilaikoma pagal sutartį teikiamos paslaugos kokybės lygio, ir
  - metodą, kuriuo pradeda ginčų sprendimo tvarka, laikantis f punkto nuostatų.

Sąlygos turi būti sąžiningos ir iš anksto žinomos. Bet kuriuo atveju šią informaciją reikia pateikti prieš sudarant ar patvirtinant sutartį. Kai sutartys sudaromos per tarpininkus, minėtą informaciją taip pat reikia pateikti prieš sutarties sudarymą;

- b) jiems būtų tinkamai pranešama apie bet kokius ketinimus pakeisti sutarties sąlygas, o informuojant apie šiuos ketinimus, jiems būtų pranešama apie jų teisę nutraukti sutartį. Paslaugų tiekėjai tiesiogiai praneša savo vartotojams apie visus mokesčių padidėjimus; ši informacija pranešama pakankamai anksti, ne vėliau kaip prieš vieną įprastą sąskaitų pateikimo laikotarpį iki įsigaliojant mokesčių padidėjimui. Valstybės narės užtikrina, kad vartotojai galėtų laisvai nutraukti sutartis, jei naujos sąlygos, apie kurias jiems pranešė elektros energijos paslaugų tiekėjas, jiems nepriimtinos;
- c) gautų skaidrią informaciją apie taikomas kainas ir tarifus bei apie standartines sąlygas, kiek tai susiję su galimybe prisijungti prie elektros energijos paslaugų ir jomis naudotis;
- d) galėtų rinktis iš įvairių mokėjimo būdų. Bet kuris sąlygų skirtumas turi atspindėti tiekėjo išlaidas, susijusias su skirtingų mokėjimo sistemų taikymu. Bendros sąlygos turi būti sąžiningos ir skaidrios. Sąlygos paskelbiamos aiškia ir suprantama kalba. Vartotojai turi būti apsaugoti nuo nesąžiningų ar klaidinančių pardavimo metodų;
- e) neturėtų mokėti už tiekėjo pakeitimą;
- f) gautų naudą, kurią teikia skaidri, paprasta ir nebrangi jų skundų nagrinėjimo tvarka. Taikant tokią tvarką, ginčai turi būti sprendžiami sąžiningai ir operatyviai, kai to reikia, turi būti taikoma pinigų grąžinimo ir (arba) kompensavimo sistema. Kai įmanoma, ši tvarka nustatoma atsižvelgiant į Komisijos rekomendacijoje 98/257/EB ⁽³⁾ nustatytus principus;
- g) kai pagal nuostatas, kurias valstybės narės patvirtina 3 straipsnio 3 dalyje nustatyta tvarka, suteikiama galimybė naudotis universaliosiomis paslaugomis, vartotojams turi būti pranešama apie jų teises, susijusias su universaliosiomis paslaugomis.

⁽¹⁾ OL L 144, 1997 6 4, p. 19.

⁽²⁾ OL L 95, 1993 4 21, p. 29.

⁽³⁾ OL L 115, 1998 4 17, p. 31.

B PRIEDAS

Koreliacijos lentelė

Direktyva 96/92/EB	Ši direktyva	
1 straipsnis	1 straipsnis	Taikymo sritis
2 straipsnis	2 straipsnis	Sąvokos
3 straipsnis ir 10 straipsnio 1 dalis	3 straipsnis	Viešųjų paslaugų įpareigojimai ir vartotojų apsauga
—	4 straipsnis	Tiekimo saugumo priežiūra
7 straipsnio 2 dalis	5 straipsnis	Techninės taisyklės
4 ir 5 straipsniai	6 straipsnis	Leidimų naujiems pajėgumams išdavimo tvarka
4 ir 6 straipsniai	7 straipsnis	Naujų pajėgumų konkursai
7 straipsnio 1 dalis	8 straipsnis	Perdavimo sistemos operatorių paskyrimas
7 straipsnio 3—5 dalys	9 straipsnis	Perdavimo sistemos operatorių uždaviniai
7 straipsnio 6 dalis	10 straipsnis	Perdavimo sistemos operatorių atskyrimas
8 straipsnis	11 straipsnis	Dispečerinis valdymas ir balansavimas
9 straipsnis	12 straipsnis	Perdavimo sistemos operatorių konfidencialumas
10 straipsnio 2 ir 3 dalys	13 straipsnis	Paskirstymo sistemos operatorių paskyrimas
11 straipsnis	14 straipsnis	Paskirstymo sistemos operatorių uždaviniai
—	15 straipsnis	Paskirstymo sistemos operatorių atskyrimas
12 straipsnis	16 straipsnis	Paskirstymo sistemos operatorių konfidencialumas
—	17 straipsnis	Jungtinis operatorius
13 straipsnis	18 straipsnis	Teisė susipažinti su finansine atskaitomybe
14 straipsnis	19 straipsnis	Finansinės atskaitomybės atskyrimas
15—18 straipsniai	20 straipsnis	Trečiųjų šalių prieiga
19 straipsnis	21 straipsnis	Rinkos atvėrimas ir abipusiškumas
21 straipsnis	22 straipsnis	Tiesioginės linijos
20 straipsnio 3 ir 4 dalys ir 22 straipsnis	23 straipsnis	Reguliavimo institucijos
23 straipsnis	24 straipsnis	Apsaugos priemonės
—	25 straipsnis	Elektros energijos importo priežiūra
24 straipsnis	26 straipsnis	Nukrypti leidžiančios nuostatos
—	27 straipsnis	Peržiūros procedūra
25 ir 26 straipsniai	28 straipsnis	Ataskaitos
—	29 straipsnis	Panaikinimai
27 straipsnis	30 straipsnis	Igyvendinimas
28 straipsnis	31 straipsnis	Įsigaliojimas
29 straipsnis	32 straipsnis	Adresatai
	A priedas	Vartotojų apsaugos priemonės